

Vladimir Svet
Kliimaministeerium
vladimir.svet@kliimaministeerium.ee

12.02.2025 nr 12-6/178-1

Kultuuriväärtuslike hoonete rekonstrueerimistoetused

Tõestuseks sellest, et ka kultuuriväärtuslikud hooned saavad olla energiatõhusad, on aastate jooksul oma energiaklassi parandanud kümned miljööväärtuslikud või muinsuskaitsealused kortermajad. Samuti kaalutakse ehitusseadustiku muutmist selliselt, et ka kaitsealuste hoonete puhul tuleks olulise rekonstrueerimise käigus energiatõhusust parandada nii palju, kui võimalik, seejuures hoone väärtust kahjustamata.

Eelmisel aastal avati esmakordselt kortermajade energiatõhususe tõstmise toetusmeetme raames eraldi 10 miljoni euro suurune jaotis kultuuriväärtuslikele hoonetele. Eelarve täitus esitatud taotlustega loetud tundide jooksul. Kultuuriministeerium ja Muinsuskaitseamet toetavad igati mõtet, et ka sel aastal oleks muinsuskaitsealustele hoonetele taotlusvoorus ette nähtud eraldi jaotis, et tagada tihedas konkurentsisis ka seda tüüpi hoonete võimalus toetusele kvalifitseeruda. Kuna taotlusvooru kogumaht on sel korral poole väiksem, võiks eraldi jaotise suurus olla 5 miljonit eurot.

Teeme lisaks sellele ettepaneku järgmisel aastal luua kultuuriväärtuslikele hoonetele eraldi taotlusvoor. Sel viisil saab tingimusi seades tagada, et toetuse saaksid just need hooned, mille energiaklass on väga madal, kuid kultuuriväärtus kõrge. See eeldab hindamiskriteeriumite ja meetoodika muudatust ning pärandispetsialistide kaasamist.

Mitmed käimasolevad Euroopa Komisjoni rahastatud projektid, sh LIFE BuildEST ja [HeritageHOME](#), mis ajalooliste hoonete energiatõhususega tegelevad, toovad välja, et riiklike rahastusmeetmete olemasolu on kriitilise tähtsusega, kuna turutõrge kultuuriväärtuslike hoonete energiatõhusamaks muutmiseks on tavapärase hoonetega võrreldes suurem. Põhjuseks on:

- ajaloolised hooned on reeglina mahult väiksemad;
- väiksem arv kortereid tingib madalama laenuvõimekuse;
- väiksem ehitusmaht tingib kõrgema ühikuhinna ehituse ruutmeetril;
- muinsuskaitsealised piirangud tingivad tavapärasest erinevate ehk rätsepalahenduse vajaduse.

Kutsume Teid meetmete kujundamisel tegema tihedat koostööd Kultuuriministeeriumi ja Muinsuskaitseametiga. Kultuuriväärtuslike kortermajade rekonstrueerimise toetamine panustab Kliimaministeeriumi ning laiemalt kogu ühiskonna jaoks oluliste kliima- ja regionaalsete eesmärkide täitmisse. Mõned näited strateegilistes dokumentides sätestatud valdkonnaülestest eesmärkidest ja seostest nende eesmärkide saavutamisel läbi kultuuriväärtuslike hoonete rekonstrueerimise:

- Eesti kliimapoliitika põhialuste aastani 2050 dokumendis on ühe prioriteedina toodud olemasoleva hoonefondi renoveerimine, millega panustatakse märkimisväärselt säästva arengu eesmärkidesse ja leevendatakse kliimamuutusi.
- Olemasolevate kultuuriväärtuslike hoonete maksimaalne kasutamine ja säästev uuendamine ennetab ja leevendab negatiivseid keskkonnamõjusid: ehitusmaterjalid on suuresti kohalikud (väiksem transpordikütuse vajadus) ja vähem energiamahukad (taastuvate loodusressursside põhised, vähem ehitusjätmeid uusehitusega võrreldes). Ehituspärandi säilitamine on üks võimalus kliimamuutuste vastu võitlemiseks, kuna olemasolev hoonefond kujutab endast tohutut energiapotentsiaali.
- Kultuuriväärtuslike hoonete korrastamisel tagatakse energiatõhusus ja kesklinnu tihendades vähendatakse linnade ökoloogilist jalajälge.
- Tegevus panustab lisaks regionaalarengule (ääremaastumise leevendamine) ka keskkonnahoidlikku energiasüsteemi (olemasoleva hoonestuse energiapotentsiaali tähenduses ja asutuse tihendamise tähenduses), väikelinnade sotsiaalmajanduslikku elavdamisse ning kohaliku elukeskkonna parandamisse, mis on üks regionaalarengu strateegia üldeesmärke.

Teeme ettepaneku ülaltoodud teemaderingi arutada eraldi kohtumisel, kus valdkonna huvisid esindaksid Muinsuskaitseameti peadirektor ja kultuuriministeeriumi asekanstler. Palun andke teada, mis on Teile kohtumiseks sobiv aeg.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister

Teadmiseks:
Muinsuskaitseamet

Reesi Sild 628 2381
Reesi.Sild@kul.ee